І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: „Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 165. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ВЕРЕСНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 8, 1972 No. 165. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 7-го вересня 1972 р.

ОТЦЯ БЕРРІҐЕНА ЗАСУДЖЕНО НА ДВА РОКИ тюрми за незаконне переношування листів до та із в'язниці в Люїсбурґу, а співучасниця того проступку черниця дістала один рік. О. Філіппа Берріґена та шістьох інших спершу було обвинувачено у змові викрасти політичного дорадника президента Р. Ніксона Генрі Кіссінджера, але потім Адміністрація вирішила не наполягати на засуді їх за цю провину.

У БОСТОНІ ВІДЗНАЧИЛИ 75-ЛІТТЯ від часу збудування в тому місті підземної залізниці, „сабвею". Цього року відкрили там ще одну лінію, до станції „Квінсі Сентер".

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ ПОВІДОМИВ ІЗ ВАШИНҐТОНУ, що в цьому році має працю рекордово велике число американців: 83,5 мільйона осіб. Однак, кількість безробітних також збільшилася, з 5,5 відсотків до 5,6 відс. Між безробітними є майже 4 мільйони білих громадян і 963 тисячі неґрів.

ІЗ БРЕЙДІ У ТЕКХАСІ ВІДІСЛАНО до СССР 1 800 ангорських кіз, яких закупила Москва. Ангорські кози не лише дають молоко, а й добру шерсть. Це вже вдруге СССР закуповує в американській фірмі Браттона кіз ангорської породи, у 1936 р. та фірма відіслала була в Москву 700 кіз.

ДО АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ ПОКЛИЧУТЬ лише ту молодь, що має витягнене в жеребкуванні число 75, не вище. До кінця цього року буде покликано на військову службу не більше як 16 000 молодих людей, а за цей увесь рік — не більше як 50 000 осіб. З наступного року, як надіється президент Р. Ніксон, влітку вдасться взагалі припинити обов'язкове покликування молоді на військову службу, бо сподіваються мати досить добровольців.

У САН ХУАНІ ЯКАСЬ ДЖОСЛІН ГАНСБЕРҐ забажала покращити свого носа. Хірурґ зробив їй пластикову операцію, після чого залишилися великі шрами та рубці, а ніс вийшов таким, що з ним годі показатись на люди. Власниця пошкодженого носа подала на лікаря до суду, від часу нещасливої операції вона не виходить здому.

БРИТІЙСЬКА ПРЕСОВА АҐЕНЦІЯ РОЙТЕРА ПОВІДОМЛЯЄ з Пекіну, що наспіли туди відомості з столиці Північного В'єтнаму Ганою, наче б тамошній комуністичний провід схилявся до мирного закінчення війни у В'єтнамі, поступившись з своїх непримирливих дотепер позицій. Також кол. голова Камбоджи Нородом Сіянук виявив, що прем'єр Комуністичного Китаю Чжоу Еньлай сказав йому, що президент Ніксон припинить війну у В'єтнамі коротко перед листопадовими виборами або після них.

У ГРЕЦЬКОМУ ПОРТІ ПІРЕУС БІЛЯ АТЕН ВІТАЛИ з музикою і парадою першу групу жінок і дітей американських моряків, які житимуть у Греції недалеко своїх чоловіків, стаціонованих на кораблях Шостої фльоти на Середземному морі. Але з-посеред 1.700 старшин і моряків шости американських нищильників, які заякорені в Атенах, тільки 400 викликали до Греції своїх жінок і дітей. Американці і греки офіційно підкреслюють, що признання американським морякам та їх дружинам і дітям права замешкати в Греції не є тотожне з признанням Америці морських баз у Греції.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ОБУРЮЄТЬСЯ на керівні кола Комуністичного Китаю, які пов'язують Москву із змовою колишнього китайського військового міністра й здогадного наступника Мао Тсе-тунґа Ліна Піяо: „Правда" твердить, що Совєти не мали і не мають нічого спільного з боротьбою за владу в Комуністичному Китаї, яка нібн ведеться й тепер.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР КАКУІ ТАНАКА ЗВІТУВАВ своєму урядові про відбуту в минулому тижні конференцію на Гаваях з президентом Ніксоном, при чому він запевняв, що президент Ніксон виявив повне зрозуміння для рішення Японії нав'язати дипломатичні взаємини з Комуністичним Китаєм. Ніксон, мовляв, розуміє також, що не можна впродовж одного року вирівняти три і пів більйоновий дефіцит, що його має Америка у торгівлі з Японією. Танака обіцяв допомогти до ліквідації того дефіциту впродовж трьох років.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ НЕ ПРИПИНЮЄТЬСЯ терор. Кинена проти одного ресторану бомба запалила авто, яке саме тоді їхало мимо, і водій згорів. Інша бомба зруйнувала велику крамницю, а три терористи пограбували банк у Белфасті. Одночасно найбільша в Північній Ірляндії протестантська партія виготовила проєкт зміни конституції, щоб католицька меншина могла мати більший вплив на державні справи.

ПРЕМ'ЄР БАНҐЛАДЕШУ МУДЖІБУР РАХМАН ПЕРЕЙШОВ у Швайцарії операцію ниркового каміння. Вертаючись до дому він зупиниться в столиці Індії Ню Делі, де конферуватиме з тамошнім прем'єром Індірою Ґанді про можливе визнання Банґладешу Пакістаном та про звільнення з Індії 90.000 пакістанських полонених. Індія буцім-то хоче позбутися тих полонених з уваги на великі кошти їх утримання.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ДОЗВОЛИВ Совєтам вивантажувати свої достави для Північного В'єтнаму у кількох малих портах недалеко кордонів В'єтнаму. Відтіль ті товари, головно газоліна, дістаються до Північного В'єтнаму суходільним шляхом почерез Китай. Від кількох тижнів Північний В'єтнам дістає щораз більше закордонних товарів, особливо газоліну.

Цієї суботи і неділі підгаєчани матимуть товариську зустріч

Ню Йорк. — Окружний Комітет Підгаєчан в Ню Йорку інформує, що цієї суботи і неділі 9 і 10 - го вересня, відбудеться на оселі УРС „Верховина" в Ґлен Спей їхня Товариська Зустріч, під час якої з головною промовою виступить відомий наш діяч д-р Степан Ріпецький. Зустріч почнеться в суботу, 9-го вересня, Соборною Святою Літургією та Панахидою, що їх відправлять душпастирі - підгаєчани за померлих земляків у церкві св. Володимира в Українському Селі в Ґлен Спей. Вечором того ж дня відбудуться „підгаєцькі вечерниці" з відповідною програмою. Прибуток з цієї зустрічі призначений на видання збірника „Підгаєцька Земля".

ЗСА започатковують світову кампанію для боротьби з політичним тероризмом

Вашинґтон. — У зв'язку з масакрою ізраїльських олімпійських змагунів у Мюнхені, як також з багатьма іншими терористичними актами, уряд ЗСА започаткував дипломатичні заходи спрямовані на поборювання політичного тероризму. Державний секретар ЗСА Вільям П. Роджерс відбув з доручення президента Ніксона низку консультацій із представниками чужоземних держав в справі створення колективної міжнародної системи забезпечення проти поширеного в світі тероризму. Водночас із цим державний департамент ЗСА повідомив, що у Вашинґтоні, Ню Йорку і 12 інших містах ЗСА наказано посилити охорону дипломатичних станиць — амбасад і консулятів — чужих держав. Сенат і Палата Репрезентантів ЗСА схвалили резолюції — Сенат 82 проти 0 і Палата Репрезентантів — 346 проти 2 — з вимогою, щоб уряд ЗСА й уряди інших держав припинили всі контакти із державами, які дають пристановище терористам або ж їх підтримують. Державний секретар Роджерс конферував у цій справі з президентом Ніксоном протягом однієї години і 15 хвилин і після конференції сповістив, що уряд ЗСА проведе низку акцій, спрямованих проти політичного тероризму і на охорону дипломатів, зокрема на охорону громадян Ізраїлю, які прибувають до ЗСА. Роджерс заявив також, що ЗСА будуть настоювати на схваленні спеціяльної конвенції проти повітряного піратства. Скликана в цій справі до Вашинґтону конференція 17 держав не дала досі бажаних вислідів. Совєтський Союз і деякі інші держави відкинули пропозицію ЗСА, щоб схвалити нову конвенцію в цій справі, мотивуючи свою опозицію різними формальними і несуттєвими моментами.

Великі неспокої в Чіле, уряд намагається уникнути зудару

Сантіяго. — У другу річницю приходу шляхом голосування до влади президента-марксиста д-ра Алленде Ґонзалеса дійшло минулого понеділка до великих демонстрацій і розрухів у Сантіяґо. Однак, як прихильники соціялізму, так і прихильники свободи стримувались від великого зудару сил двох ворожих таборів. Ніколи ще чілійський народ не був так розділений і політично споляризований, як нині. Президент-марксист д-р Алленде, затривожений станом справ у країні, оголосив у радіо, що у Чіле будуть проведені наступного року вибори, що він обіцяв вже й раніше чілійському народові. Та заява не припала до вподоби особливо лівим екстремістам і вони виявили своє невдоволення тим, що захопили головну будову місцевого університету. У понеділок уранці і в наступних днях на вулицях столиці маршували десятки тисяч шкільної молоді, яка одностайно виступає проти соціялізму-комунізму. Поліційні сили розганяють то одних, то других демонстрантів, часто з допомогою слізного газу, не допускаючи до ударів між двома ворожими таборами. Президент-марксист маневрує між цими силами, вдає з себе щирого й відвертого політика, запевняє, що соціялістично-комуністична коаліція виграє наступні вибори в березні 1973 року, а тоді вже, мовляв, буде проголошена й нова конституція країни. У своїй промові д-р Алленде сказав: „Ми не можемо мати ні буржуазної конституції, ні соціялістичної конституції. Ми повинні виробити таку конституцію, яка відкрила б шлях до соціялізму"...

НІМЦІ ВЕДУТЬ СЛІДСТВО В СПРАВІ МАСАКРИ 11-ОХ ІЗРАЇЛЬСЬКИХ ЗМАГУНІВ, ІГРИЩА ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Мюнхен. — Німецькі поліційні і державні кола схвильовані і стурбовані, що плян на визволення 9-ох ізраїльських закладників, що їх схопили арабські терористи, не тільки не вдався, але посередньо спричинив загин всіх тих закладників. Як це сталося і хто власне завинив, хто розпочав стрілянину на військовому летовищі Фюрстенберґбрюке, де розігралась остання дія 22-годинної драми, та які взагалі заходи були вжиті, щоб рятувати ізраїльських олімпійців — щодо всього того нема ще остаточних авторитетних подробиць. Стверджено вже тільки, що всіх арабських терористів, які вдерлися до квартири ізраїльської дружини у вівторок 5 вересня ц. р. коло 5 години ранку, було вісім, при чому три з них працювали вже раніше, як фізичні робітники на терені Олімпійських ігрищ і підготовили були той напад — таких робітників є там 10.000; вони приєдналися до тих 5-ох терористів, які — зодягнені в уніформи учасників Ігрищ — перескочили паркан олімпійського села. Листоноша і деякі чистильниці бачили їх, але не повідомили властей, думаючи, що це мешканці олімпійського села, які перевели ніч на місті і хочуть непостережно вернутися до своїх домівок. Два члени ізраїльської дружини згинули зараз таки у своїй домівці, стараючись недопустити терористів і ставили їм спротив. 6 інших їхніх товаришів, заалярмовані, встигли втекти задніми дверми, але решта 9 не змогли зробити це і терористи схопили їх, як закладників.

Переговори з терористами

Переговори з терористами велися цілий день, при чому у тих переговорах взяли участь шеф мюнхенської поліції д-р Манфред Шрайбер, баварський міністер внутрішніх справ Бруно Мерк, федеральний західньо-німецький міністер внутрішніх справ Ганс Дітріх Геншер, 84-літній президент Міжнародного Олімпійського Комітету Евері Брандедж й інші високі німецькі та закордонні достойники. До гурту, який нараджувався над визволенням закладників, приєдналися туніський амбасадор у Бонні й представник Арабської Ліги. Туніський амбасадор заявив, після розмови з своїм урядом у Тунісі, що Тунізія погоджується прийняти на своє летовище літак із арабськими терористами й ізраїльськими закладниками, але терористи, мабуть відкинули ту суґестію, як також не захотіли розмовляти з представником Арабської Ліги. Канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт розмовляв телефонічно з прем'єром Ізраїлю Голдою Меір, чи вона погоджується на вимоги терористів: звільнити, в заміну за свободу для закладників, 200 в'язнених арабських партизанів. Голда Меір буцім-то відповіла, що ізраїльський уряд принципово не переговорює з терористами і не піддається їх шантажеві. Тоді Віллі Брандт хотів говорити з єгипетським президентом Анваром Садатом, але до телефону підійшов тільки прем'єр Єгипту Азіс Сідки, який заявив одно речення: „Ми не хочемо бути будь-як причетними до тієї історії" — і повісив слухальце. В міжчасі олімпійське село, зокрема й особливо будинок, в якому була квартира ізраїльської дружини, були оточені сильними відділами німецької поліції, частина якої маскувалась у спортових одягах. Приїхали теж панцерні авта й амбулянси. Побачивши, що деякі теористи тримають у руках ручні гранати, німці закинули думку про переведення штурму проти терористів. Остаточно,

(Закінчення на стор. 4-ій)

ТУСМ в Арґентині приготовляє докладний перепис українців у тій країні

Гість з Арґентини на відвідинах в УНС. Сидять (зліва): заступник головного предсідника і рекордовий секретар Володимир Сохан, гість з Арґентини д-р Ярема Тауридський, головний касир мґр Уляна Дячук та головний предсідник Йосип Лисогір

Джерзі Ситі. — У вівторок 5 вересня Головну Канцелярію УНСоюзу та редакцію „Свободи" відвідав молодий український діяч, за фахом правник і журналіст д-р Ярема Тауридський, народжений в Австрії, вихований в Арґентині, де він закінчив два факультети Університету Ля Плята біля Буенос Айресу. Д-р Я. Тауридський брав участь у Світовій Антикомуністичній Конференції, ВАКЛ, у Мехіко Ситі, як делеґат ОУВФронту, а до ЗСА прибув на світову конференцію ТУСМ, яка відбудеться у Детройті 15-17-го вересня.

Син голови Українських Дивізійників у Арґентині Стефана Тауридського і матері Лідії, професора Філії УКУ з Риму та редакторки Жіночої Секції в газеті „Українське Слово", органі „Просвіти", д-р Ярема Тауридський є референтом преси при Головній Управі Товариства Української Студіюючої Молоді, ТУСМ, в Арґентині, співпрацює в журналі АБН „Резістенсія і Ліберасіон" за редаґуванням Мартінеса Кодо, найбільше уваги присвячує ТУСМ-ові, який в Буенос Айресі нараховує 40 активних членів від 17 до 25 рр. і має також Відділи в Апостолес, Осадас і Кордобі. Після інформаційної розмови з чл. Екзекути-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Проф. О. Пріцак в науковій поїздці по Европі

Кембридж. — В постійних і наполегливих розшуках за документальними матеріями, які мають пряме і першорядне відношення до історії України, виїхав науковий керівник Гарвардського Центру Українських Студій, проф. Д-р Омелян Пріцак до Европи, летом із летунського майдану Кеннеді дня 2-го вересня ц. р. Перша зупинка у Франкфурті, Німеччина. На летовище супроводив акад. Пріцака репрезентант Головної Екзекутиви ФКУ — інформують з ФКУ. Повних 20 днів побуту на европейському континенті використає акад. Пріцак для праці в бібліотеках і архівах кількох університетів Німеччини, в Копенгаґені, Відні і Парижі Франція. В Копенгаґені зустрінеться він із вченими — спеціялістами староскандинавської літератури, щоб щераз перевірити опрацьований матеріял з тих джерел в його двомовній монографії „Походження Руси". Перший том тієї монументальної праці вже в руках друкарні. Крім того акад. Пріцака цікавлять архівні матеріяли, які можуть придатись для чергових десертацій майбутніх докторантів історії чи літератури України. Бо ж першим завданням ГЦУС є вирощування молодих спеціялістів — українознавців. З Европи поверне проф. О. Пріцак 23 вересня ц. р. прямо до Чикаґо, бо там в тому ж дні влаштовує місцевий комітет Фонду Катедр Українознавства імпрезу, на яку спрошує провідний прошарок тієї великої української громади. Акад. Пріцак виголосить доповідь на тему: „Гарвардський Центр Українських Студій і школа Грушевського".

„РАДЯНСЬКА УКРАЇНА" ПРИХОВУЄ РУСИФІКАЦІЮ УКРАЇНИ

Внизу подані репродукції ілюстрацій, одної з київської „Радянської України" ч. 100 з 28 квітня 1972 року і другої з московських „Известий" ч. 111 з 14 травня 1972 року. Перша з них вміщена на сторінці 4-ій „Радянської України", що є органом ЦК КПУ, Верховної Ради і Міністрів УРСР" з підписом: „У ці передсвяточні дні на батьківщині прославленої трактористки, двічі героя Соціялістичної Праці П. Ангеліної — в селищі Старобешеве Донецької области відкрито чудовий Палац культури, названий ім'ям знатної землячки. Перед Палацом — пам'ятник Ангеліній. Фото Ю. Комма". Друга була надрукована на сторінці 3-ій московських „Известий", органу „Рад депутатів трудящих СССР" з довідкою, що її подаємо в перекладі на українську мову: „В селищі Старобешево Донецької області розкрив двері районовий Палац (Дворец) культури. Гарну споруду побудовано в центрі селища. Перед нею на гранітному постаменті стоїть скульптурний портрет прославленої трактористки Прасковії Никитичної Ангеліної. Її іменем і названий

(Закінчення на стор. 4-ій)

Так виглядає „палац культури" в селищі Старобешеве в київській „Радянській Україні"...

...і так той же самий „палац" у московських „Известиях"

Нову працю Бориса Левицького про політичну опозицію в СССР видано у Мюнхені німецькою мовою

Мюнхен. — В місцевому німецькому видавництві кишенєвих книжок появилася востаннє праця відомого українського совєтолога й історика Бориса Левицького п. н. „Політична опозиція в Совєтському Союзі 1960-1972: Аналіза й документація". („Politische Opposition in der Sowjetunion, 1960-1972". На зміст цієї 336-сторінкової книжки склалися чотири розділи. В першому з них п. н. „Політична опозиція — продукт совєтської дійсности" подана коротко передісторія ферменту й опозиції в СССР, як також конфлікту режиму з інтеліґенцією та елітою професійних працівників, перегляд самвидавних видань в СССР, в тому й видаваного в Україні „Українського вісника", соціологічна аналіза опозиції і її тактики, боротьби режимних органів із дисидентами. У другому розділі подано перелік й огляд діючих в СССР опозиційних груп і прямувань, між ними Українського Союзу Селян і Робітників, Демократичного руху Росії, України й Балтики, Українського Національного Фронту у Станиславівщині і Національного Комітету у Львові. В третьому розділі зібрані документи заклики, програми й виступи суджених дисидентів, в тому числі Валентина Мороза „Репортаж із заповід-

(Закінчення на ст. 4-ій)

РЕПОРТАЖ ІЗ ЗАПОВІДНИКА ІМ. БЕРІЇ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА ГЕБРЕЙСЬКОЮ МОВОЮ

Тель Авів. — Діюче тут ізраїльське Товариство боротьби за визволення жидів із СССР — МАОЗ, видало в перекладі із російської мови відомий есей засудженого в 1970 році українського історика й публіциста Валентина Мороза „Репортаж із заповідника ім. Берії". Переклав цей есей Цві Навон. Два роки тому назване товариство опублікувало було цей же репортаж окремою брошурою російською мовою. Появляються видання Товариства під гаслом „Визволи мій народ". Адреса Товариства — Тель Авів, пошт. скринька но. 14094, Ізраїль.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безглуздий терор

Мюнхенська трагедія, в якій згинуло 17 осіб, в тому числі 11 членів ізраїльської олімпійської дружини, поставила знову руба дві проблеми, які глибоко хвилюють і турбують сучасний світ: кризи моралі у світі й доцільности терору, як засобу політики. Від часу введення Олімпійських ігрищ у 1896 році й пов'язання їх з подібними ігрищами в античній Греції, ідеалісти плекали погляд, що через спорт, яким захоплюється молодь у всьому світі, можна осягнути міжнародне наближення, замирення і навіть братерство. На Олімпійських ігрищах маніфестовано солідарність їх учасників без уваги на нації, раси, віру і партії. На цьогорічних ігрищах у Мюнхені порушено ту засаду перший раз, коли під натиском чорних африканських держав не допустили до ігрищ делегації від Родезії з уваги на тамошній білорасовий режим, а брутально заперечено тезу про аполітичну атмосферу Олімпійських ігрищ, як вияву міжнародного братання, коли арабська терористична організація рішила використати власне Олімпійські ігрища у Мюнхені, щоб дати новий доказ своєї фанатичної ненависти до всього, що жидівське.

Москва, висилаючи провокаторів - вбивників до Парижу, Роттердаму й Мюнхену, щоб убивати провідників українського самостійницького руху, створила прецеденти терору, що його тепер наслідують арабські фанатики.

Мабуть, у самому арабському світі цей останній акт екстремістів породить поважні сумніви, чи шанувати тих терористів, як героїв, чи таврувати їх, як тих, що вкривають ганьбою арабське ім'я і арабську справу. В очах усього західнього світу це — злочинці, які зловживають чужою територією і аполітичним тереном спортових змагань для ведення кривавого терору, без уваги на його наслідки. Найглибше обурення, що його такі терористичні акти викликають у всьому світі, звертається не так проти гуртка анонімових фанатиків, виконавців терористичного акту, як проти Єгипту, Альжирії і Лівії, які дають пристановище терористам, фінансують їх і потурають їм. Це обурення спричиниться до морально - політичної ізоляції арабів, коли їм саме треба морально-політичної підтримки, щоб привернути окуповані Ізраїлем арабські землі.

Не тільки християнська етика, але й досвід історії вчать, що не всі засоби добрі для осягнення цілі. Фанатизм завжди засліплює його визнавців. Але фанатизм, який диктує ведення терору для терору — це і злочин і глупота. Арабський світ платить дуже високу ціну за невинно пролиту кров 11-ох ізраїльських спортовців.

Фальсифікатори дійсности

Русифікація України наставленим із Москви партійним режимом продовжується і посилюється в усіх ділянках культурного, громадського й державного життя тієї нібито „незалежної і суверенної держави українського народу". Підтверджує наявність русифікації сучасна дійсність в Україні безліччю фактів: загальним поширенням російської мови, особливо ж по містах, майже виключним викладанням різних предметів російською мовою у високих школах УССР, щораз більшою перевагою російськомовних книжкових і періодичних видань. Кожен, хто хоче бачити цю дійсність чи то з місцевих українців чи з туристів, наявности русифікації заперечити не може. Вона „розцвітає" в усіх можливих виглядах, в усіх установах Української ССР, в усіх підприємствах, крамницях, на вулицях.

Не зважаючи на таке загальне панівне становище російської мови в Україні, керівний у цій „союзній республіці" партійний і державний апарат намагається всіма засобами приховати існуючий стан від загалу громадян Української ССР, і від українців закордоном, і особливо від читачів газет.

Показовим прикладом, до яких засобів вдається панівний режим в Україні, може бути поданий в цьому числі „Свободи" у повідомленні під назвою „ ,Радянська Україна' приховує русифікацію України" факт зфальшування напису на вміщеній в цій газеті, що є офіційним органом Центрального Комітету Комуністичної Партії України, Верховного Совєту й Ради Міністрів УССР, фотографії „палацу культури" в селищі Старобешево на Донеччині. Цей напис, що був поданий пізніше в справжньому своєму вигляді, тобто російською мовою, в московських „Известиях", режимні редактори й ретушери „Радянської України" переправили в незугарний спосіб на ... українськомовний, з метою зфальсифікувати наявну дійсність, обдурити читачів, не турбуючись тим, що десь чи колись правда може вийти наверх.

Совєтські режимники в Україні дотримуються в цьому традицій царських чиновників, які будували „потьомкінські села", щоб обдурити з їх допомогою своїх же власних володарів і їхніх гостей.

ШКІЛЬНИЙ ДЗВІНОК

Першого вересня зазвучав у школах України шкільний дзвінок. Мільйони дітей і молоді засіли за лавки до науки: деякі щасливці — в нових шкільних будовах, деякі в старих, деякі в недобудованих; частина учнів мають підручники, частина не має, ще інші мають лише російські видання... Новий шкільний рік в окупованій Україні розпочався з давніми труднощами, з нестачею приміщень, підручників, навіть олівців та паперу. Але є ще більша нестача — нестача молитви. Безбожна влада забороняє віру в Бога не лише в контрольованій школі, а й поза школою, намагаючись дітям і молоді накинути нову „віру" — комунізм...

Цілковито відмінну картину спостерігаємо в українських школах поза Україною й „соціялістичним табором". Рідні Школи, Школи Українознавства, українознавчі курси в принципі забезпечені всім необхідним матеріялом, завдяки зусиллям батьків, їхніх комітетів, різних організацій. На зміну старшого віку вчителям поволі приходять молоді, які закінчили учительську освіту поза Україною, але завдяки батькам та тим же Рідним Школам — добре володіють українською мовою.

Різні видавництва у країнах вільного світу подбали про підручники для українських шкіл поза межами України. Жіночі організації дбають про відкриття дитячих садочків і ясел, які є підготовною клясою для вступу дитини до української школи. Здається, немає української школи у вільному світі, де наука розпочиналася б без молитви, без звернення дитячих сердець до свого Творця. Українська школа старається допомогти дітям опанувати українську мову — допомогти дати країнам українських поселень двомовних громадян, двомовних і двокультурних. Великим прикладом і зразком для українців на Заході може послужити Канада, де позитивно розв'язується проблема двомовности і двокультурности. Треба добиватися всюди державної уваги і допомоги для цієї важливої справи.

Українська дитина в Одесі змушена говорити чужою, російською мовою, а українська дитина в Оттаві — вільно володіє мовою великого Шевченка, його мовою звертається до Бога. В цьому й різниця шкільництва і виховання у світі неволі і в світі свободи.

(л. п.)

ХАРЧОВІ КАРТКИ

23-го березня ц. р. президент Ніксон проголосив звернення про старших осіб, доручивши повести кампанію за те, щоб якнайбільше число незаможних громадян, особливо старшого віку, користали з державної програми харчових карток.

Багато людей, які підходять під цю програму, взагалі не знають про неї або лише „щось чували". Тому, згідно з закликом Президента, Департамент рільництва виготовив летючку-інструкцію під назвою „Знайти", а адміністрація Суспільної Забезпеки розіслала її разом із серпневими чеками всім тим, які отримують щомісячну пенсію або будь - яку допомогу. У тій летючці сказано, що хто не підходить під категорію управнених для користування харчовими картками, щоб поінформував про це тих своїх приятелів і знайомих, які могли б з тієї програми користуватись.

Є дві категорії харчових карток. Найбідніші отримують харчові картки задарма. Це — самотні особи, які заробляють не більше як 20 долярів місячно і отримують картки на харчі вартости 36 дол. Подружні пари, які не заробляють місячно більше як 20 дол., дістають картки на харчі вартости 64 дол. Особи, які заробляють більше як 95 дол. місячно, можуть купувати харчові картки за 16 дол. і дістають за них харчів на 36 дол. Коли подружня пара заробляє 115 дол. місячно, то купує харчові картки за 26 дол. і дістає за них харчів вартости 64 дол.

Отож харчові картки можна дістати або цілком безплатно, або за куди менші гроші, аніж варті ті картки в переводі на харчі.

Найвища межа місячного заробітку, при якому можна купити харчові картки — 178 дол. Тоді платиться 26 дол. за картки вартости 36 дол. Коли подружжя заробляє місячно не більше як 233 дол., то може купувати картки за 44 дол. і діставати харчів на 64 дол., отже заощаджувати 20 долярів. Родина з трьох осіб, яка заробляє 307 дол., може купувати харчові картки за 74 дол і діставати за них харчів на 92 дол.

Під програму харчових карток підходять також особи з банковим контом не вищим як 1.500 дол., домом, особистими рухомими речами і забезпеченою полісою — всього того не зараховується, як „масток". Родина може мати ощадності до суми 3.000 дол. А проте, одна особа чи родина, яка має більше мастку чи більше місячного прибутку, як визначена максимальна межа, може теж користуватися з тієї програми, якщо мала високі видатки внаслідок недуги або платить високе комірне.

Зголошуватись на харчові картки — дармові чи за заплату — можна в установах, які під різними назвами існують в різних містах. Харчова карткова програма охоплює 47 стейтів і Дистрикт Колюмбії. Адресу установи, де слід зголошуватися на харчові картки, можна знайти у телефонічній книжці, у відділі „Стейт", „Повіт" або „Місто". Адресу цієї установи можна дістати також в бюрі Суспільної Забезпеки, яке існує чи не в кожному місті.

Окремо існує ще можливість отримувати з доставою до дому м'ясні, яринні і інші консерви, товщі тощо. Це для тих, які не мають змоги самі приготовляти харч.

Харчові картки приймають всі „супермаркети" і більшість харчових крамниць. Це ніякий стид користати з державних харчових карток, бо це законне право осіб, забезпечене їм державою.

І. К.

М. Л-ий

НЕЗАБРУДНЕНА ІСЛЯНДІЯ

У Рейк'явіку, столиці малої Ісляндії, відбувся завзятий шаховий змаг за світове мистецтво гри в шахи між Боббі Фішером (ЗСА) і Борисом Спаським (СССР). Так цей маленький острівець, крім того, що є дуже важливий для оборонного перстеня НАТО, прославив американець, здобувши вперше для Америки світову шахову перемогу.

Одначе, славною стала Ісляндія ще й тому, що благородний лосось зможе врятуватися тут від заглади, бо забруднені води в інших місцях світу грозять цій рибі цілковитою загибіллю. Кришталево чисті річки Ісляндії починають бути новими гніздами для скидання ікри лосося і найкращими теренами для найвибагливіших туристів, аматорів риболовлі. Гарві Еліот розповідає в лондонській „Дейлі Мейл" про „незабруднену Ісляндію".

Дістатися на той острів звичайному смертельникові не так то легко, якщо він не є, наприклад, Филиппом, чоловіком англійської королеви Єлисавети II, або данським королем (що недавно помер), які залюбки їздили до Ісляндії для вудкарського дозвілля. Треба хіба бути багатим бизнесменом або... обернутися на лосося.

Повітря в Ісляндії таке чисте, як було яких мільйон років тому. Вода річок впадає в море такою ж чистою, якою була, коли струмочками збігала з гірських схилів. Красвиди несказанно прекрасні, повітря досконале.

Король усіх риб — лосось напевно знає, що то значить добре й гарно жити. Він починає ламати „незламні" звички й покидає забруднені річки Шотляндії й Европи, щоб скидати ікру в річках Ісляндії. Цього року лососі більші, здоровіші й сильніші, ніж будь - коли. Малощо не всі з численних річок, які пливуть із середини тієї снігом і льодовиками вкритої дивної, дикої, але чудової країни, так і кишать від лососів.

Одначе, ріка Нордура, знана ще під назвою Рай, найдосконаліша з усіх. Ловити тут рибу опівночі, при лагідному світлі сонця, що ніколи не заходить, і дивитися, як муха плаває понад головою лосося, що лагідно колишеться, це таке переживання, що кожний хотів би зазнати його. Але небагато людей мають для цього нагоду і спроможність. Бо Ісляндії також судилося пережити небезпеку „модерного" суспільства. А єдиний спосіб зберегти якнайбільші запаси лососів це — обмежити риболовлю.

Свавар Пальсон — це один з-поміж небагатьох ісляндців, які мають змогу ловити там рибу. Одначе, йому дозволено робити це всього три дні на рік. Уздовж ріки, що має 13 миль довжини, можна ловити рибу одночасно лише дев'ятьма вудками. Можуть ловити й туристи, але сезон для них дуже короткий: саме від початку червня до половини вересня. Роблять через уряд старання, щоб сезон риболовлі продовжити до восьми місяців, що вийшло б із користю для Ісляндії, бо тоді її відвідувало б більше туристів.

Крім рибальського вдовілля для туристів, крім славнозвісних ґейзерів, треба згадати, що великою атракцією в Ісляндії є її соснові ліси. Щоб туристи через недбайливість, коли варять собі там їжу або курять папіроски, не спричинили пожару, бригади з 16 людей сторожать ці місця увесь рік.

Тяжко приходиться з питною водою. Минулого літа мусіли вислати до лісу два танкери з питною водою, бо криниці висохли.

Тіто остерігає „дисидентів", що їх чекає в'язниця

Беоґрад. — Промовляючи до портових робітників у Ріці, президент Тіто остеріг усіх невдоволених його режимом, що таких осіб чекає ув'язнення. 80-літній Йосип Броз Тіто заявив, що Юґославія поведе рішучу боротьбу проти „дисидентів", націоналістів „нової кляси упривілейованих і багатих". В'язничні двері відчинені для тих, хто „продовжує ворожу діяльність", сказав Тіто. Його промову передавали через телевізію. Визнавши, що в шести „республіках" федеративної Юґославії помітно зріс націоналізм, він виступив також проти зростання цін на продукти й різні товари. У країні далі підвищуються ціни на товари ширшого вжитку, і тому президент Тіто виступив проти „деяких заможніх осіб, які на тому наживаються: „Навіть між членами комуністичної партії є вже справжні багатії, власність яких обраховується на мільйони старих динарів", сказав він, зазначивши, що так багато заробити не можна, отже йдеться про присвоєння плодів чужої праці. „ Я не виступаю проти того, щоб хтось, чесно заробивши, побудував собі дім або віллю для літнього відпочинку. Але є люди, які вже побудували собі по кілька домів і по кілька вілль у різних районах Юґославії".

о. Ярослав Свищук

ЕКУМЕНІЧНІ ДНІ В НАЗАРЕТІ

За останні роки ми були свідками різних подій, що мали більший чи менший вплив на розвиток нашої релігійної і національної духовости. Писати, одначе, про події, що збулися на наших очах, і претендувати на об'єктивність означало б зраджувати нетерпеливість, а з огляду на брак перспективи часу оцінка подій могла б зраджувати й необ'єктивність. Саме з цих причин не беремося за оцінку, а радше спробуємо ствердити події, що цими днями сталися в Назареті.

Цими важливими подіями є посвячення Екуменічного Центру ім. Христа Юнака в Назареті, що його довершив Преосвященний Владика Ярослав Ґабро, Ординарій Єпархії св. Отця Николая, в неділю 13-го серпня ц. р., та Екуменічна Конференція східніх обрядів, що попередила це посвячення.

Участь у посвяченні взяли численні представники релігійних і громадських установ Ізраїлю та ЗСА. Про ціль і завдання Центру найкраще свідчить Пропам'ятна грамота, що її прочитав представник Архиєпископа і Митрополита Філядельфійської Провінції, о. монс. Віктор Поспішил. Там, між іншими, написані такі пропам'ятні слова: „Маючи на увазі, що Христова Церква пам'ятала про заповіт Христа і переводила в життя свою місійну програму та йдучи за вказівками Святіших Отців, а особливо славної пам'яті Івана XXIII і теперішнього Папи Павла УІ, ширила серед народів світу царство Боже та братерство у формі екуменічного руху — Екуменічний Центр ім. св. Атанасія Великого в Чикаґо, за благословенням свого Владики Ярослава Ґабра, Ординарія Єпархії св. Отця Николая в Чикаґо і завдяки щирій співпраці і великій прихильності Архиєпископа Йосифа Раї, Ординарія Галилейського, започаткував 1-го листопада 1970-го року, підписанням обопільного договору між обома Владиками, співпрацю в ділянці екуменічного руху між двома Єпархіями — українською католицькою св. Отця Николая та мелхітською католицькою в Галилеї.

„У висліді цього договору набуто цей дім, що має стати прибіжищем для всіх українських прочан та вірних різних віровизнань, які приходять до цієї Богом вибраної Святої Землі з поклоном до святих місць, де жив, навчав та трудився наш Спаситель Ісус Христос".

На особливу увагу заслуговують маловідомі слова Святішого Отця Папи Павла УІ, що їх зацитовано у згаданому вище документі: „Ми чуємо, як дуже бажали б стати наново дітьми та почати вчитися в цій покірній, але як же величній школі Назарету". (Слова Папи, що їх він сказав 5-го січня 1964 р. з нагоди його прощі у Святій Землі).

Про ціль і програму цього Центру пишеться там точніше ось так: „Нашим спільним бажанням є, щоб цей дім був домом молитви, праці, розваг та осередком для любих дітей і молоді цього Божого міста Назарету, і тому бажаємо його назвати Осередком ім. Христа Юнака. Нашим бажанням є також, щоб у цьому Центрі плекалися чесноти великого передвісника екуменізму, любителя всіх Божих дітей Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького".

Діло завершено. Дім посвячено, і в ньому вже працює український католицький священик, о. К. Рошко, який вже самою своєю присутністю є свідком місійної духовости нашої Церкви та доказом її великого росту поза межами рідної землі. Його свідчення набирає на силі ще й тим, що там, у колишній першій синагозі нашого Спасителя, він щодня приносить Безкровну Жертву в таких наміреннях: за беатифікацію Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, за зріст евхаристійної набожности серед нашого народу, за зріст покликань до духовного стану серед молоді, за зріст місійної духовости серед Східніх Церков, за збезчещені Божі Церкви в комуністичних країнах, за Церкву і Україну.

Чи можна уявити собі взнесліші завдання українського католицького священика, і чи ті завдання не є гідні нашої загальної підтримки?

У зв'язку із посвяченням цієї першої Української Місійної Станиці в Назареті, там у днях від 11 до 13-го серпня відбулася перша Міжнародна Екуменічна Конференція Східніх Обрядів під патронатом Високопреосвященного Архиєпископа Йосифа Раї. Конференція відбулася під гаслом: „Мир, любов і єдність". Під час цієї Конференції виголосили доповіді прелеґенти з Риму, Ізраїлю, Греції та Америки. Вони виступили з такими темами: „Екуменізм, народжений в Назареті", „Митрополит Андрей Шептицький — предтеча екуменізму", „Боґомати — зв'язок єдности і Боґопочитання", „50-літня праця над єдністю християн у Греції", „Екуменічна діяльність в Східніх Католицьких Церквах", „Роля мирян в екуменічному русі сьогодні" та „Еволюція духового життя на Сході і Заході". З ключовою доповіддю на тему „Екуменізм у Святому Письмі" виступив Архиєпископ Йосиф Рая, патрон цієї Конференції.

Конференція пройшла з великим успіхом, доказом чого була участь в ній біля сотні представників різних релігійних та світських установ і широкий розголос в ізраїльській пресі, радіо та телевізії.

На завершення цих двох подій відбулося в „Гренд Готелі" спільне прийняття, під час якого головним промовцем був Преосвященний

(Закінчення на 3-ій стор.)

Алла Коссовська

ДВІСТІ ПЕРШИЙ

(7)

„Дивно", — подумала Ольга. Вона бачила багато хворих на печінку, всі вони були або пухлі, наче налиті водою, або худі й жовті, висмоктані хворобою. А „її доктор" був рожевий, веселий і ніколи не згадував про свою хворобу.

І вперше за вісім років дружби Ольга не повірила докторові Куйдичеві. Ось і очі у нього якісь полохливі, уникають її погляду. Щось він ховає від неї. Ну, що ж, вона дізнається сама. Але чому він не говорить правди? І чому він приховав від неї, що Олекса спливав кров'ю? А може хотів приховати не від неї, а від тих, що прибули з амбулянсом? Але для чого? І куди поділися тампони, бандажі, калюжа крови?

Ольжина пам'ять гарячково починала відтворювати все, що передувало страшній ночі, шукаючи відповіді на пекуче питання: що ж все таки сталося?

Ледве дочекавшися ранку, Ольга кинулася до шпиталю. Це був той самий шпиталь, де лежала її мати з запаленням легенів. Ольгу там знали і лікарі, і сестри, а тому їй не важко було дістати дозвіл на відвідини доктора Корсуня.

Ідучи коридором, де в цей ранішній час було порожньо, Ольга відчувала, як колотиться її серце, як від хвилювання підгинаються коліна.

— „Кімната 427, кімната 427 ..." — шепотіла дівчина, сама не розуміючи, що вона шепоче. Двічі пройшла вздовж коридору, безтямно дивлячись на таблички з числами, аж поки нарешті не зрозуміла, що стоїть перед потрібними дверима.

З трудом проковтнувши спазм у горлі, Ольга тихо натиснула на ручку.

На одинокому ліжку, в невеличкій кімнаті лежав чоловік, в якому Ольга ніколи б не впізнала доктора Корсуня, якби не знала, що він тут мусить бути. За одну ніч його обличчя так пожовкло і зів'яло, так схудло, що, якби не очі, які ще жили на цьому мертвому обличчі, Ольга подумала б, що помилилася дверима. Але очі глянули на неї, затремтіли пухнасті вії, і слаба усмішка ледь торкнула знекровлені уста. — Олюню! — швидше здогадалася, ніж почула дівчина.

Вона кинулася вперед і, впавши на коліна перед ліжком, притиснулася обличчям до руки хворого. Кілька хвилин вона не всилі була вимовити слова. Потім, опанувавши себе, глянула в змучене обличчя і заговорила тихо й ніжно, як до дитини:

— Докторе, милий докторе, як же це сталося, чому я не знала, що ви хворієте? Чому ви не лікувалися?

Хворий мовчав, тільки слаба усмішка не сходила з його обличчя. Потім він зідхнув і заплющив очі. Ольга встала і стояла так, вдивляючись крізь райдугу сліз у безмежно дороге обличчя. Потім, опритомнівши, схопила руку доктора і, примусивши себе скупчити увагу, почала ловити удари пульсу. Живчик ще тіпнувся під її пальцями раз, два і ... увірвався. Доктор помер.

Похорон був пишний і велелюдний. Ольга не була на ньому, вона лежала вдома в стані крайнього нервового потрясення, і мати в розпачі прислухалася до безглуздого маячіння, скриків і ридань дівчини.

Куйдич, заклопотаний підготовою похорону, забігав на кілька хвилин, давав Ользі щось ковтати, потішав налякану матір і біг знову замовляти авта, вінки, панахиди.

Ґрети на похороні не було. Доктор Куйдич сказав, що телеграма повернулася, не знайшовши адресата.

В ПОШУКАХ ПРАВДИ

Минуло два місяці. Ольга видужала і начебто заспокоїлась. Однак, пережите горе лишило свій слід у погляді очей, в перших, ледь помітних зморшках коло уст. Очевидно і в душі у дівчини щось змінилося, бо тепер з її обличчя зник той вираз щирого довір'я до людей, з яким вона підходила до кожного, навіть незнайомого.

Ольгу мучила одна невідчіпна думка, яка загрожувала стати „ідеєю фікс": вона не вірила в природню смерть коханого.

Взаємини з новим шефом були прекрасні. Але... і це „але" мучило доктора і отруювало йому радість від присутности коханої дівчини, бо якась болюча настороженість відчувалася в поведінці Ольги. Часто йому хотілося спитати її, що вона думає, що намагається вичитати в його обличчі, коли втуплює в нього свій запитливий погляд. Але він не міг зважитись, боявся, що її відповідь вириє між ними прірву. Він же ж надіявся, що колись вона зрозуміє, оцінить його любов, його відданість.

А Ольга шукала доказів своїм підозрінням, шукала скрізь, з упертістю маніяка. І вона вже мала дещо. Правда, головний лікар шпиталю запевняв її, що Олекса помер від цирозу печінки, але це був друг Куйдича, отже вони, мабуть, змовились. Ольга знайшла знайому сестру Лінду, з якою заприятелювала під час материної хвороби. Лінда сказала їй, взявши слово чести, що Ольга її не видасть, що доктора Корсуня привезли до шпиталю із смертельною раною в спині від ножа або від якогось іншого гострого предмета.

— Заприсягнися! — владно зажадала Ольга.

Лінда перелякалася, спробувала була відкрутитися і, нарешті, заприсягнувшися, попросила не брати її за свідка, бо інакше вона втратить роботу.

(Далі буде).

ЕКУМЕНІЧНІ ДНІ В НАЗАРЕТІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Ярослав Габро, який ельоквентно з'ясував ціль і завдання екуменічних зусиль в Назареті.

Як би ми не ставилися до згаданих двох подій та як би не оцінювали екуменічного процесу в світлі розвитку сучасної думки, мусимо ствердити, що посвячення першої Місійної Станиці в Назареті та відбуття першої Екуменічної Конференції Східніх обрядів — це події, що записались в історії нашої Церкви та в історії Східніх Церков взагалі. Майбутність виявить, який вплив та який імпакт вони матимуть на розвій релігійної думки і на хід нашої церковної історії.

Короною, неначе заплатою за проведену працю була авдієнція 45-ти українських паломників до Святої Землі у Святішого Отця. Трьох паломників з цієї групи Папа прийняв на приватній авдієнції, передавши через них своє благословення для українських вірних Єпархії св. Отця Николая. Треба підкреслити, що Вселенський Архиєрей уділив окремим письмом повного відпусту та Апостольського благословення всім тим, що взяли участь у посвяченні першої Української Місійної Станиці в Назареті.

Вступайте в члени УНСоюзу!

„КИЇВ" БІЛЯ „СОЮЗІВКИ"

Репортаж Леоніда Полтави

(2)

Відпочинково - виховний табір на Оселі „Київ" триває 8 тижнів, і для дитини чи юнака-юначки коштує тільки 25 дол. тижнево. Після цього таборування відбувався Курс українознавства і мистецтвознавства, який закінчився 2-го вересня. За табори відповідала Виховна Рада ОДУМ-у під головуванням Юрія Іхтіарова. Цього літа в Канаді відбувся Курс Виховників ОДУМ-у, з участю 42 осіб, частина з них працювала виховниками на Курсах. За останні 5 років Курс Виховників у ЗСА і Канаді пройшли біля 100 членів ОДУМ-у. При виховній Раді є Таборова Комісія, складена з командантів. Головою Комісії є інж. Павло Лимаренко, головою виховної Ради був довгі роки інж. Іван Павленко. Команданти табору змінюються кожного тижня, крім кількох уже згадуваних, ними були: д-р Юрій Криволап, мгр Юрій Нагорний, він же й був керівником Курсів українознавства і мистецтвознавства, інж. Петро Гурський, який саме мав річну відпустку і провадив її з дружиною . . . на праці в Оселі „Київ". Такі вони, українські „гаразди". Без них, без посвяти часу й праці багатьох людей завмирало б життя на багатьох Оселях, згасали б багато українських вогнищ на цьому континенті.

Цього літа через Оселю „Київ" пройшли біля сотні дітей і молоді. На Курсах українознавства і мистецтвознавства було понад 20 осіб, переважно у віці від 14 до 20 рр. У формі лекцій та семінарів курсанти познайомилися з такими темами: „Імена та прізвища в українській мові" — інж. Ігор Гурин, „Українська кераміка" — мистець Слава Ґеруляк (із практичними показами), „Українське мистецтво і архітектура" — мистець Петро Мегик (від княжих часів, усі лекції ілюстровані сотнями прозірок), „Українська література на еміґрації" – проф. Г. Костюк, „Новітня українська драматургія" – мгр Лариса Онишкевич, „Українська література в УССР" – автор, який мав також літературний вечір для молоді. Для таборян відбулися ще й семінарі на теми: „60-ті роки в Україні", з підкресленням боротьби Нескорених — провадив мгр Юрій Нагорний, „Передумови щасливого подружжя" — провадила семінар п-і Ольга Гурська, „Український фольклор" — інж. П. Гурський. У вільний час курсанти займалися плаванням, спортом, малюванням під наглядом проф. Петра Мегика, шахами, є гурток бандуристів, яких інструктував інж. П. Гурський. Яке завдання цих Курсів? — познайомити курсантів із напрямними української духовости, зацікавити їх ними. Між слухачами були студенти старших клясів середніх шкіл і студенти коледжів, майже всі добре володіють українською мовою, жваво реагували на виклади, ставили питання, обговорювали тему. Це тут — одно з вогнищ молодої України, свіжі сили якої підготовляються на Оселях СУМА і Пласту, СУМК-у, на Курсах українознавства кожного літа в Америці й Канаді. Таборяни випускали стінну газетку „Таборові Вісті" українською мовою.

У Ню Йорку, сповіщає радіо, було біля 90 тепла і нестерпна вогкість; на Оселі „Київ" термометр показував 75, гірське повітря тепле, але здорове. Гарно розчищеними доріжками йдемо до молодечих бараків, до „Хортиці". У найбільшому — велика заля для розваг молоді, кля концертів, а при нагоді й танців; збоку — дві кімнати для хворих, там майже ніколи не буває „клієнтів"; окремо має кімнату заступник команданта табору, задля кращого нагляду. Коли погода зіпсується, тоді діти мають дозвілля, їм показують кінофільми тощо.

Щоб плекати серед одумівців духа співпраці з усіма українськими середовищами, адже мета для всіх — українська мета — одна, таборяни-одумівці відвідували Оселю Пласту, а на Оселю „Київ" приїздили з гостинними відвідинами таборяни з Оселі СУМА біля Елленвіл. Управа Оселі й таборяни вітали цього літа в „Києві" делеґацію УККА. Заступник лови Правління ОДУМ-у А. Філімончук є представником ОДУМ-у в УККА.

Однією з важливих проблем Оселі „Київ" є неналагоджена справа недільних Богослужень. Цього літа їх не було, бо Православна Консисторія з Бавнд Бруку не надіслала священика, очевидно, їх там не вистачає. Як погано це впливає на дітей — неділя без Богослуження! — не важко зрозуміти. Раніше на Оселю „Київ" приїздили відправляти Служби Божі о. д-р Семен Гаюк і о. капелян Михайло Горошко, які були капелянами ОДУМ-у. Тепер же, наприклад, частина старших, які відпочивають, або мають обов'язки на Оселі „Київ", іноді їдуть до Сумівської Оселі біля Елленвіл на православні Богослуження в неділю, бо їх немає в „Києві".

У п'ятницю 25 серпня у великій залі на Оселі „Київ" відбувся наперед не проголошуваний „конкурс" на найкращу уважність і найактивніше реаґування на заслухані літературні твори. Найбільш уважною слухачкою, яка також найбільш жваво реаґувала на прочитане, виявилась маленька дівчинка на ім'я Катерина, вона й одержала від Л. Полтави в подарунок книжечку „Малий індіянин". Ця 5-ти чи 6-тирічна дитина говорить по-українському так, немов вона народилась десь на Київщині й не підпала жадним русифікаціям. Одним із гасел покійного українського письменника-романіста і надхненника створення ОДУМ-у сл. п. Івана Багряного було: „Так тримати!" Це гасло повинно ще більше промовляти до всієї одумівської молоді: „Так тримати!" щодо знання мови Тараса Шевченка і Лесі Українки.

Уранці таборяни підіймають прапори: український, американський і одумівський. Увечорі також збірка на площадці перед прапорами, звіт про проведений день і урочиста хвилина опущення прапорів під спів усіх присутніх Одумівського маршу, слова І. Багряного, музика Г. Китастого, „Ми об'їхали землю навколо". А в їдальні, заки молодь візьметься до ложок, всі стоячи проказують молитву, в кінці також, а потім всі голосно й одностайно скандують: „Дякуємо!" Оце гарне, звучне „Дякуємо!" відноситься до Творця в небі, і до тих на землі, які турбуються долею майбутньої молоді Українки в Америці. Вони справді варті цього теплого слова подяки.

Такий він, „Київ" біля „Союзівки".

БАТЬКИ! Зв'яжіть долю ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ДЕ ВИ, КНИГОЛЮБИ?
Радимо прочитати: Свг. Маланюк: Вибране (збірка збірок) $2.50; Вас. Чапленко: Чорноморці (вел. роман) $2.85; Юр. Буряківець: Пашпорт на Україну (роман) $5.00; Право на велику дорогу (роман) $6.00; Мих. Орест: Держава слова (поезії) $1.85; Ів. Манило-Дніпряк: Грім за зорею $0.50; Україна сама... $0.50; Пеани і клини $0.50; Січ і відсіч $0.40; Байкар (збірка збірок) $0.70; Ельдорадо (вибране) $0.50; літ. альманах „Волосожар" $0.50; Д. Нитченко: Укр. правописний словник $2.25; проф. А. Орел: Словник чужомовних слів (три томи, укр. мовою) $6.25; У. Самчук: П'ять по дванадцятій $2.00; З. Дончук: Куди веде казка (ром.) $5.00; Ю. Мовчан: Що варто б знати (цінне!) $4.15; Проф. Є. Онацький: У вічному місті (вел. книга) $2.90. Замовляти: Mr. I. Manylo, Cumberland Rd. Millville, N.J. 08332, USA

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

сл. п.
Інж. ОЛЕКСИ АНТИПОВА
підполк. Армії УНР
буде відслужена
ПАНАХИДА
в неділю, 17-го вересня 1972 року
після Служби Божої в церкві
СВ. АНДРІЯ в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
Всіх Друзів Покійного прошу помолитися в цей день за спокій Його Душі.

Дружина КСЕНЯ

Замість квітів на могилу Дорогого Приятеля
бл. п. д-ра МИКОЛИ ХИЛЯКА
складаємо 50.00 долярів
на СХС, Мюнхен, Німеччина.
Д-р Ярослав і Софія [illegible]

„РАДЯНСЬКА УКРАЇНА" ПРИХОВУЄ РУСИФІКАЦІЮ УКРАЇНИ

(Закінчення з 1-ої стор.)

палац. В ньому кінова заля на 600 місць, лекційна і спортова залі, заля для одружень, багато кімнат для зайнять гуртків мистецької самодіяльности. Палац побудований засобами колгоспів „Заповіти Ілліча" й імени Кірова. Фото Е. Комма (Донецьк)".

На обох репродукціях представлений один об'єкт — названий „палац культури" і, як доводять постаті людей перед ним і на його сходах — в тому ж самому моменті. Проте, на обох репродукціях написи над палацом основно різняться. В „Радянській Україні" він поданий українською мовою „Палац культури імені Паші Ангеліної", і внизу над сходами „Товариші! Гідно зустрінемо 50-річчя утворення Союзу Радянських Соціялістичних республік!" В „Известиях" цей же напис куди виразніший, але вже... російською мовою, так, як він і „красується" на цьому „палаці": „Дворец культуры имени Паши Ангелиной" і нижче „Товарищи! Достойно встретим 50-летне образования Союза Советских Социалистических Республик!"

Якщо приглянутися ближче до „українського" напису, то виразно видно, що він спрепарований. Замість „Дворец" встановлено „Палац" і в дальших словах вставлені українські літери — и, і та ї — не підходять до величини російських літер. Нижчий напис замінено в цілості російськомовним.

Звернула увагу на цей несамовитий факт совєтського фальшування фактичного становища української мови в Українській ССР Ірина Книш у своїй статті п. н. „Ще один аспект „національної політики" СРСР", надрукованій у вінніпезькому тижневику „Вільний Світ" ч. 33 з 28 серпня ц. р. Закінчує свою статтю з цього приводу І. Книш таким коментарем: „Невідомо, чи ця газетна мітологія, яку нам вдалося відкрити, призначена тільки для читачів Заходу, чи вжита в цілому накладі „Радянської України". В останньому випадку це означало б, що все таки існує в сучасній Україні т. зв. публічна опінія і що слід у якійсь мірі рахуватися з її громадськістю..."

Подані у „Свободі" репродукції цієї пофальшованої фотографії зроблено з оригінальних примірників „Радянської України" та „Известий".

Нову працю Бориса Левицького про політичну опозицію в СССР видано у Мюнхені німецькою мовою

(Закінчення з 1-ої стор.)

ника ім. Берії" звернення С. Караванського й останнє слово В. Мороза на суді в листопаді 1970-го р. і в четвертому подані бібліографії й сильветки провідних діячів дисидентського руху, між ним Петра Григоренка, Андрія Сахарова, Олександра Солженіцина, Петра Якіра, Івана Дзюби, Святослава Караванського, Валентина Мороза і Вячеслава Чорновола. Завершується праця Б. Левицького реєстром прізвищ 670 політичних в'язнів з даними про дату народження, національність, професію, дату арештування й засуду і місце ув'язнення, упорядкованими за окремими республіками СССР, як також вичерпною бібліографією писань про дисидентський рух різними мовами. Автор праці Борис Левицький відомий український публіцист і історик, народжений 1915 року, живе і працює постійно у Мюнхені. Його перу належить низка праць виданих німецькою, українською, польською та іншими мовами, в тому числі „Україна по другій світовій війні — (1962) „Комуністична партія Совєтського Союзу: Портрет одного ордену" (1967), „Совєтська національна політика після смерти Сталіна" (1963-1970) „Маршали і політика" (1971 й інших. Набувати книжку можна в німецьких книгарнях й у видавництві: Deutscher Taschenbuch Verlag, Muenchen, West Germany. Ціна 6.80 нім. марок.

Померла поетка Агата Турчинська

Київ. — „Після довгої і важкої хвороби на 69 році життя померла відома українська письменниця Агата Федорівна Турчинська", повідомила „Літературна Україна" з 25 серпня 1972 р., не називаючи дня смерти і місце проживання поетки. Агата Турчинська походила з Куликова на Львівщині, виховувалась як сирота у дитячому будинку, закінчила в Києві педогогічний інститут. Була членом комуністичної партії. Відомі її вірші й оповідання для дітей, також п'єси для дитячого театру, написала багато збірок віршів з переважно партійною тематикою, роман „Друг мій Ашхабат" про „дружбу совєтських народів" і т. п. Агата Турчинська була автором лібрет до кількох опер, у тому „Милан" Майбороди. У повідомленні „Слово на прощання" сказано, що похована в Києві на Байковому кладовищі.

НІМЦІ ВЕДУТЬ СЛІДСТВО...

(Закінчення з 1-ої стор.)

після цілоденних переговорів, устійнено, що терористів і їх закладників перевезуть гелікоптерами на летовище у Фюрстенберґбрюке і відтіль вони відлетять джетом Люфтганзи до Каїро.

Стрілянина з трагічними наслідками на летовищі

Одним гелікоптером прибули на назване летовище представники німецької влади, двома іншими — арабські терористи і ізраїльські закладники. Всім закладникам терористи зав'язали очі, пов'язали позаду спини руки і зв'язали одних з одними. Тому не вдався плян, щоб роз'єднати арабів від ізраїльців. На летовищі один з терористів з одним із закладників пішов подивитися на доставлений джет Люфтганзи. Дальші події неясні. Терористи наказали пілотам стояти перед гелікоптерами. За однією версією терорист, який вертався з оглядин джету, стрілив до одного пілота і важко його зранив. Але шеф мюнхенської поліції Манфред Шрайбер признав, що, мабуть, стрілянину розпочала поліція. Здається, що поліція розпочала стріляти надто швидко. За однією вісткою — деякі терористи скерували свої ручні скорострільі в сторону закладників, — інша версія каже, що один терорист кинув ручну гранату в гелікоптер, в якому він перебував разом із 9-ма закладниками, і всі вони, а також він сам, згинули від того вибуху. Два загинулі ізраїльці були, мабуть, членами їх служби безпеки, яка завела. 5 терористів згинули, а трьох дальших схоплено живими. Вони подали свої — вірогідно фальшиві призвища і назвали себе студентами родом із Йорданії або Сирії. Вістка про загин всіх ізраїльських спортовців-закладників була тим більш пригнітлива і зробила тим глибше враження, що раніше пресовий речник мюнхенської поліції і сам названий вгорі Евері Брандедж, знаючи про плян поліції відбити і звільнити ізраїльських закладників, повідомили, що всі вони живі і здорові. Засідка не вдалася і слідство має устійнити, хто і що тут завинили.

Жалібні поминки

У середу 6-го вересня (у Мюнхені був четвер 7-го вересня) перед полуднем відбулася на велетенському стадіоні Олімпійських ігрищ жалібна маніфестація у честь загинулих ізраїльських спортовців. Промовляв президент Німецької Федеративної Республіки (Західньої Німеччини) Ґустав Ґайнеман, який висловив жаль, що „стоїмо безсильними в обличчі того ганебного акту". Старенький Евері Брандейдж, президент Міжнародного Олімпійського Комітету, виконуючи одну з останніх своїх функцій, закликав до дальшого ведення Ігрищ на знак їхньої вищости над спробами знівечити їх, — та голова ізраїльського Олімпійського Комітету Шмуль Лялькін коротко промовляв, по гебрейськи. Приявними були канцлер В. Брандт і багато найвищих закордонних достойників. Посередині арени стояли 3 000 міжнародних олімпійців, між ними оцілілий гурток ізраїльців. Совєтські спортовці не явились на ті поминки, але приявними були поляки і східні німці. Головний рабін ізраїльської армії генерал бриґадир Мордехай Пірон прибув уже до Мюнхену окремим джетом і відлетить до Ізраїлю разом з домовинами вбитих спортовців та рештою оцілілої дружини. Виїхали теж з Мюнхену вже норвежські, голляндські, єгипетські й сирійські змагуни. Олімпійські ігрища відновлено в 5 годин після поминок, але настрій пригнічений і нема сліду з попередньої атмосфери піднесення й радости.

Ізраїль перестерігає і погрожує

Ізраїльський прем'єр Голда Меїр перестерегла арабських партизанів-терористів і заповіля, що Ізраїль вважає винуватцями терористичних злочинів не тільки безпосередніх виконавців, але також тих, які дають їм пристановище і потурають їм. Водночас висловила подяку і признання властям Західньої Німеччини, які рішили були збройно відповісти на затію терористів, дармащо та спроба визволення закладників не повелась. Йорданський король Гуссейн висловив співчуття жертвам терористичного наскоку. Зрештою в арабському світі збентеження і поділені думки.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ ДЛЯ ПАПИ ПАВЛА VI

Рим. — Хори „Прометей", „Діброва" і духова оркестра „Батурин" з Канади відвідали в кінці серпня Кастель Ґандольфо, літню резиденцію Папи Павла VI. Всі були в стилізованій українській ноші, до них приєдналися також учасники мандрівного табору СУМ „Крилаті". Папа Павло VI прийняв усіх на спільній авдієнції, а потім ще окремо Владику Ізидора й ін. духовників. Українські хористи дали там концерт на прохання Папи Павла VI. Згодом, під час приватної авдієнції, хористи, музики і учасники табору СУМ голосно скандували перед вікнами палати: „Ми хочемо Українського Патріярхату!" Вістки про ці відвідини з'явилися в римській пресі. Хори й оркестра дали згодом концерт у Римі на пошану Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа та виступали перед Римським радіо.

ТУСМ в Арґентині приготовляє докладний перепис українців у тій країні

(Закінчення з 1-ої стор.)

ви УНС, д-р Стауридський мав зустріч з працівниками редакції „Свободи", оглянув друкарню та ін. Він розповів, що в ТУСМ-і в Арґентині студентська молодь цілком добре володіє українською мовою, вивчає історію України та історію розвитку націоналізму в Україні і в світі; члени ТУСМ-у виступають через радіо з промовами еспанською мовою про українську проблему, влаштували з Визвольним Фронтом у 1971 р. велику політичну демонстрацію, про яку прихильно звітувала преса й телевізія, в обороні Нескорених в Україні. ТУСМ влаштовує окремі доповіді, а також триденні семінарі на політичні теми, запрошуючи для викладів видатних осіб.

Найбільшим завданням ТУСМ-у в цей час, сказав д-р Ярема Тауридський, є проведення докладної переписної анкети серед українців у Арґентині. Студенти вже розпочали підготовну роботу, виробити анкети - запитники на 80 питань, збирають адреси громад та окремих малих поселень і навіть окремих українців, розкиданих у арґентинських горах та пралісах. ТУСМ бажає встановити загальну кількість українців у Арґентині, рівень їхньої національної свідомости, рівень знання української мови серед молоді другого й третього поколінь, їхні потреби й можливості, а потім — охопити по змозі більшу кількість українців національною працею, шкільництвом, культурною діяльністю. З радіовисильні „Просвіти" студенти вже передали в еспанськомовних програмах всю історію України, дістали чимало листів від українських слухачів, які не володіють українською мовою, але почуваються українцями й шукають зв'язку з організованою громадою для себе й своїх дітей, запитуючи, де можна вивчати українську мову, навчитись українських танців і т. п.

Для здійснення такого великого пляну треба чималих фондів. Через д-ра Ярему Стаурядського ТУСМ у Арґентині прохає від українських громадян в Америці й Канаді посильної економічної допомоги для проведення своєрідного „українського перепису" в Арґентині. Адреса для чеків або „моні - ордерів" порученою летунською поштою, щоб лист не пропав у дорозі: Jeremias M. Taurydzkyj, C. H. Irigoyen 997 - Quilmes Pcia. Buenos Aires, Argentine.

Д-р Ярема Тауридський пробуде в ЗСА до 20 вересня і потім повернеться в Арґентину до своєї професійної адвокатської праці та до праці в ТУСМ-і, який став для нього „другою родиною".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СУБОТА, 9-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Квартальні збори Т-ва Б. Хмельницького 158 Відд. о год. 8-ій веч. в УНДомі, 216 Гренд Стріт. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — Петро Польний, предс., М. Кіт, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 75 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі УНДому при вул. Мартин. Проситься вирівняти вкладки. — С. Леськів, рек. секр.

СУБОТА, 16-го ВЕРЕСНЯ 1972 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. І. Хрестителя 270 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі. На порядку: звіт фінансовий, організація нових членів, вибір делегата на Конгрес УККА, збирання чл. вкладок і інші справи. — Ф. Жарський, предс., С. Островський, фін. секретар.

ТАРЗАН, Ч. 6806. Тарзанові не подобається обмін худобою і жінками

Моя суґестія, яку я зробив Муму, може тобі не подобатися, Тарзане, але вимінний торг рогатою худобою або свиньми за жінок — це старий племінний звичай.

Якщо Муму переконає своїх воїнів кіків, щоб вони обмінялись своєю рогатою худобою або свиньми за жінок тупелів, то можна буде запобігти війні між кіками й тупелями!

Я знаю, друже Улі, що нелегко змінити давні африканські звичаї. Але я не хочу брати участи у тому звичаї, хібащо тупельським жінкам сподобається залишити тупельські села задля чоловіків-кіків.